

Dr. H.F. Kohlbrugge

Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn, Rom. 5 vers 9.

Het kind, dat in de wieg ligt en maar niet rusten kan, ook niet lachen wil, maar dat luid schreit of kreunt uit oorzaak van verborgen pijnen, die het aan de moeder niet klagen kan, - omdat verstand en spraak hem ontbreken om de pijn te noemen of aan te duiden, - wordt door de liefhebbende moeder zelf uit de wieg genomen gekoesterd en verzorgd, totdat alle pijn en smart geweken is. Evenzo worden wij, - als wij bezwaard zijn in onszelf en naar waarheid, naar gerechtigheid, naar licht en naar troost vragen, zonder te weten hoe en wat wij God vragen en klagen zullen, want ook ons ontbreekt het aan verstand en spraak om het Hem duidelijk te maken, - door God Zelf opgenomen, aan Zijn hart gelegd en liefderijk vertroost, totdat iedere smart geweken is, en wij Hem danken, dat Hij de menigvuldige verlossing onzes aangezichts en onze God is.

Het kind zou geen smart hebben, als het niet in ongerechtigheid ontvangen en geboren was, en de moeder zou geen hart voor zodanige smart hebben, had God, Die moeder en kind geschapen heeft, haar deze moederliefde niet in het hart gelegd. Wanneer Hij nu zo'n moederhart, dat zo gevoelig is voor elke smart van haar kind, geschapen heeft, of wanneer Hij aan David zo'n hart heeft gegeven, dat hem deed uitroepen: "Ach Absalom, mijn zoon, mijn zoon, dat ik, ik, voor u gestorven ware, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!", en wanneer Hij de moeder doet uitroepen: "Ach, mijn kind ik voor jou deze smart op mij nemen, hoe graag zou ik die dragen, als jij er maar van bevrijd was!" - welk een hart moet dan de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de God aller genade en barmhartigheid, Zelf wel hebben voor onze smarten. Welk een hart moet Hij dan wel voor ons hebben, als wij Hem aanroepen in onze ellende, tot Hem opzuchten in een toestand, waarin wij, wij bekennen het met sidderen en beven, dag aan dag bewijzen, dat wij Hem gedurig niet anders dan arbeid en moeite veroorzaken.

O, de liefde van de moeder, de liefde van de vader, zij is een beeld, maar ook niet meer dan een beeld van de liefde Gods. Zeer treffend kan een beeld zijn, sprekend zelfs kan het wezen, evenwel blijft het toch maar een beeld. Vader en moeder kunnen wel eens in hun liefde onrechtvaardig of wisselvallig zijn, ook menigmaal al te teerhartig, maar de liefde Gods vertroetelt niet, zij is niet aan luimen onderhevig, zij is en blijft rechtvaardig; Zijn liefde ligt in Zijn gerechtigheid en heeft haar grond in Zijn Wet.

Hoe, in Zijn Wet? vraagt u; wij meenden in Zijn genade, wij meenden in Zijn verbond, wij meenden in Zijn Christus.

Nu goed, goed, werpt echter de sleutel tot Gods eeuwige rust niet weg. Ik zeg nu, dat *God alles wat Hij gedaan heeft, om Zijn wet gedaan heeft, en dat Hij alles wat Hij doet, om Zijn wet doet.* Dit mag u vreemd voorkomen, maar als u met aandacht naar mij hebt gehoord, zult u met mij instemmen. Wat wil toch de moeder, als zij het kind hoort huilen? Wil zij niet de honger en de dorst stillen? En als het kind pijn heeft, wil zij dan niet, dat het kind geneest, en dat het volmaakt gezond wordt? Stilt dan de moeder de honger en de dorst van het kind en probeert zij zijn pijn te verzachten, om van haarzelf wil, of gaat het haar

daarom, dat haar kind het goed heeft en in geen enkel opzicht gebrek of nood zal lijden? Ach, had men dit willen begrijpen, er ware nimmer enige ketterij ontstaan! Of waarom gaat het u dan, als het er u om gaat te weten, dat u kwijschelding van zonden hebt? Gaat het u dan alleen om kwijschelding van zonden, om een ogenblikkelijke troost, waarbij het u echter om het even is, wat er van Gods wet wordt? Waar dit het geval is, daar mag men zich soms bevredigd zien, men zal het intussen spoedig gewaar worden, dat er geen waarachtige, geen duurzame vrede is, en men ontwaart aan het einde opnieuw dezelfde leegte in het hart. Zij was immers ook nimmer in waarheid vervuld geworden, want daar is geen verzegeling van de Heilige Geest. Met de Heilige Geest wordt slechts hij verzegeld, die de prediking ter harte neemt, dat alles, wat God voor ons gedaan heeft, en zoals het door Hem vastgesteld is, *dat het alles geschied is en nog geschiedt in overeenstemming met Zijn heilige Wet.*

Deze hoge en heerlijke waarheid wensen wij u in dit uur voor te houden.

TEKST ROMEINEN 5: 9.

"Véél meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn."

Woordelijk naar de Grondtekst: "Om veel dan meer zullen wij, gerechtvaardigd zijnde nu in Zijn bloed, gered worden door Hem van de toorn."

U weet, geliefden, dat de Apostel Paulus een zoon van een Farizeeër en zelf naar de wet een Farizeeër geweest is, en wel zo één, die van zich kon getuigen, dat hij naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk was geweest, dat hij in het Jodendom boven velen van zijn ouderdom in zijn geslacht was toegenomen, en dat het hem alleen om de wil van God te doen was geweest. Hierom riep hij ook op de weg naar Damaskus uit, toen hij van de Heere gegrepen werd: "Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?" Uit de loop van zijn gedachten, die hij in al zijn brieven blootlegt, zien wij, dat zijn hart steeds vervuld was met de vraag: "Hoe is aan de wet voldaan? Hoe stemt het lijden en de dood van Christus en onze gerechtigheid, welke is in het geloof in Hem, overeen met Gods gerechtigheid, hoe met Zijn eeuwige Wet? Immers waar de wet zo uitdrukkelijk zegt, wat wij doen en laten zullen, en God Zijn toorn doet rusten op al wat niet met de wet in overeenstemming is, en wij, zoals het wel gedurig aan de dag komt, de wet niet nakomen, hoe zijn wij dan nochtans in Christus in overeenstemming met de Wet, zodat aan de wet niet te kort gedaan wordt en geen toorn ons verteert? En wij zien ook wederom uit zijn schriften, hoe hij na vele hevige worstelingen van klaarheid tot klaarheid gekomen is aangaande de verborgenheid Gods en van Christus.

Dat in de tijd van Paulus het woord "rechtvaardigheid" en "rechtvaardig zijn" evenals in latere tijd het woord "Christen" en "christelijk" aan de orde van de dag was, en dat de Sadduceeërs zich voor heiligen en de Farizeeërs zich voor rechtvaardigen uitgaven, behoeft niemand te bevreemden. Hij, die de Heilige Schrift leest of uitlegt, moet niet vragen, welke begrippen men in latere tijden aan de woorden van de Schrift verbonden heeft, maar welke betekenis men toenmaals aan de woorden hechtte, waarvan de getuigen Gods zich bedienden.

Wij hebben slechts de Evangelist Lukas op te slaan, om te verstaan, dat men toenmaals het woord "rechtvaardig" van de gezindheid en de handel en wandel van de mens gebruikt heeft, zodat in dit woord al datgene begrepen was, wat in volkomen overeenstemming met de wet was. Daarom schrijft hij ook van Zacharia en Elisabeth niet: "Zij waren beiden *vroom* voor God", zoals Luther vertaald heeft, maar: "Zij waren beiden *rechtvaardig* voor God". En hoe hij dit bedoeld heeft, drukt hij met de volgende woorden uit: "Zij wandelden in al de geboden des Heeren onberispelijk" (Hoofdstuk 1:6). Zo schrijft ook Mattheüs van Jozef, de man van Maria: "Alzo hij *rechtvaardig* was, wilde hij haar (Maria) niet openbaarlijk te schande maken", haar niet overleveren, opdat men haar tot een waarschuwend voorbeeld zou stellen (Hoofdstuk 1: 19). Daarom (en hierbij zal ik het laten) legt Lukas de hoofdman bij het kruis de woorden in de mond:

"Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig", terwijl de Evangelist Markus zegt: "Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon." (Lukas 23:47; Markus 15:39.)

De Evangelist Lukas bediende zich in zulke gevallen van dit woord, in tegenstelling met het gebruik, dat de Farizeeërs ervan maakten, om aan te tonen aan welke zijde de rechtvaardigheid was. Overigens kon het de Apostelen en Evangelisten en wel de Apostel Paulus in het bijzonder niet invallen, dit woord in een anderen betekenis te nemen, dan waarin het toenmaals gebruikelijk was, met dat onderscheid evenwel, dat door hen voor de rechtvaardigheid van 's mensen gezindheid en gedrag, van zijn handel en wandel, zou die in overeenstemming met de wet zijn, een andere weg werd aangewezen, dan de Farizeeërs tot die tijd gedaan hadden.

De wet moest vervuld, dat is, gedaan zijn, en de mens met de wet in overeenstemming zijn; dit stond zowel bij de Farizeeërs als bij de Apostelen vast.

De Farizeeërs zochten echter het doen der wet in het *uiterlijk wezen*, in de letter; de Apostelen daarentegen gingen daarop in, wat de Wetgever met de *wet inderdaad bedoelde*.

De Farizeeërs vleiden er zich mee, dat zij met de wet in overeenstemming waren, naar het uiterlijke zoveel van de wet doende, als zij met alle mogelijkheid konden, en hielden zichzelf dan voor rechtvaardigen. (Matth. 5:20; 6:1; 23:23 en 28; Luc. 16:15; 18:9. De Apostelen predikten, dat slechts Eén rechtvaardig is, en dat een mens, Hem gelovende, met de wet in overeenstemming is zonder werk, Rom.3:26. Handel.10:43; 13:39 15: 10 en 11; Gal.2: 16. Ik zeg "met de wet in overeenstemming" of *overeenkomstig de wet*, want zo heeft men toen het woord rechtvaardig-zijn verstaan.

In de leer van de Apostelen nu moest het bewijs geleverd worden, dat een mens overeenkomstig de wet, met de wet in overeenstemming zijn kan, zodat hij niets te vrezen heeft, maar integendeel een levende hoop op God hebben kan, zonder dat hij zelf ooit één werk, ja ook niet één enkel werk der wet gedaan heeft. Dit bewijs geeft de Apostel in de u voorgelezen tekstwoorden.

En niet alleen het bewijs, dat een mens zonder de werken der wet rechtvaardig is en niets te vrezen heeft, maar dat het juist dat is, wat de wet bedoelt.

Wij zullen, om dit te bewijzen, onze aandacht bepalen bij de navolgende punten:

1. God kan naar Zijn wet niet anders dan over ons toornen, en deze toorn moet ook op ons rusten.
2. God wil naar Zijn wet niet anders, dan dat wij van die toorn behouden worden.
3. God heeft naar Zijn wet Éne verordineerd, namelijk Christus, opdat wij door Hem van de toorn zouden behouden worden.
4. Er is overvloedige grond toe, dat wij daarvan behouden worden; want om van de toorn behouden te worden, zijn wij, naar Zijn Wet, overeenkomstig de wet gemaakt in het bloed van Christus.

I.

God kan naar Zijn wet niet anders dan over ons toornen, en moet deze toorn ook op ons laten rusten.

O, dat wij toch allen daar recht van doordrongen waren, dat wij dagelijks, ja elk uur, met gedachten, woorden en werken in overtreding zijn. Salomo heeft gezegd, dat er geen mens is, die, goed doende, niet zondigt (Pred. 7: 21). Hoeveel te meer is het dan waar, dat wij, geen goed doende, zondigen. Maar hadden wij ook alles gedaan, wat wij schuldig zijn te doen, staat het dan daardoor iets beter met ons? Hoe goed is het de mens, die begonnen is de wet Gods in eer te houden. Heeft niet David geklaagd: "wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen." (Psalm 19: 13.) Er is een erkennen van de genade en de barmhartigheid Gods, wat als een morgenwolk is, die geen vruchtbare regen geeft aan het aardrijk. Er is echter ook een erkennen van deze barmhartigheid, waarbij men geheel verbrijzeld is en blijft. Wie oprecht met zichzelf omgaat, die moet zich bij het lezen van de geschiedenis van de kinderen

Israëls in de woestijn verwonderen, dat hij niet reeds lang, evenals zij, omgekomen is, omdat hij zich schuldig kent aan dezelfde en nog grotere zonden.

Men mene toch niet, dat Gods toegevendheid op willekeur berust. Zijn lankmoedigheid is groot, en dat ondervindt de één zowel als de ander, maar daarom is de wet Gods niet zo terzijde gezet, dat wij haar zouden kunnen trotseren en zeggen: ik stoor mij er niet aan. Gods wet is toch niets anders dan Gods heilige wil, en Gods wil is een uitdrukking van Gods Wezen, opdat wij weten en verstaan wat voor Hem gerechtigheid is. En dat Hij Zijn wil heeft bekend gemaakt, dat deed Hij tot ons heil, opdat wij overtuigd zouden zijn, dat het niet in de macht van de mens ligt, zichzelf zalig te maken, maar dat dit enig en alleen Gods werk is.

Wanneer wij nu onze verdraaidheid in aanmerking nemen, onze weerspanning, de hardheid van onze harten, ons ongelooft, ons hinken op twee gedachten, ons versaagd-zijn, en hoe wij volstrekt tot niets bekwaam en tot niets bruikbaar zijn in de dingen Gods; wanneer wij in aanmerking nemen, hoe wij gedurig niet indachtig zijn Zijne genade, goedertierenheid en trouw; hoe wij nimmer ophouden onze eigen wegen te gaan, God te verzoeken, om onszelf een doorkomen te bezorgen of zelfgekozen wegen en eigen wil door te zetten; wanneer wij in aanmerking nemen, hoe wij, zoals wij zijn, God de Almachtige niet één ogenblik voor een eerlijk man kunnen houden, voor een God, Die het oprecht en trouw met ons meent, dan mogen wij wel uitroepen: "Ga niet in het gerichte met uwen knecht, want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn" (Psalm 143:2). Daar mogen wij wel bidden: "vergeef ons onze schulden." Hebben niet de heiligen dikwijls geroepen: "straf mij niet in Uwen toorn en kastijd mij niet in Uwe grimmigheid!" (Psalm 6:2. Jer. 10:24.) Of hadden deze heiligen en Profeten van Christus minder kennis van het Evangelie, van de genade, wanneer zij, ja zij, uitriepen: "Zijt mij genadig, o God, naar Uwe goedertierenheid! Zijt mij genadig en delg mijn overtreding uit." (Psalm 6:3; Psalm 51:3 en 11; Jer. 17: 14 en 17.)

Het is een verschrikkelijke lichtzinnigheid bij vele zielen, dat, wanneer zij van de genade zo fris en vrij horen getuigen, zij er volstrekt niet aan denken, dat zij in de getuige een ziel voor zich hebben, die de toorn Gods tot in de diepste diepte van het hart gevoelt, terwijl het hem daarom gaat, met de wet in 't reine, met haar in overeenstemming te wezen; en dat zulke ziel zich in een geboorte bevindt, waarin de duivel haar tracht te verstikken, om haar maar verre te houden van hetgeen de wet eigenlijk bedoelt. Nu, verneemt dit: een Vader zal niet eeuwig toornen, maar te midden des toorns zal Hij genadig zijn; maar overtreding van een eeuwige wet brengt eeuwige dood met zich, en een toorn, zoals God toorn. Gods toorn is Gods heilig misnoegen, omdat Hij geen ongerechtigheid zien kan. Voor de heilige God moet het alles heilig zijn. Voor de rechtvaardige God mogen wij niet staan met de ongerechte en verdraaide gedachten, die wij hebben van Zijn rechtvaardigheid. Voor de goede God mogen wij niet verschijnen met de boosheid van ons hart. Voor de genadige God bederven wij het al te zeer met al het streven in eigen gerechtigheid. Voor de waarachtige God maken wij het al te erg met ons wantrouwen, onze leugen en eigenwijsheid. Voor de trouwe God zijn de afdwalingen te menigvuldig, en ons versaagd-zijn, ons morren en ongelooft hebben voor de Almachtige geen einde.

Wij mogen ons al inbeelden, dat God dit alles door de vingers ziet, maar God ziet niets door de vingers. O, hoeveel meer zouden wij een hart voor het Evangelie der genade van Christus hebben, als wij een hart hadden, dat acht gaf op de stem des Heeren, op Zijn heilige Wet. Hoeveel meer zouden wij ons geborgen voelen in Gods ontferming, als wij er meer gevoel voor hadden, hoezeer Zijn toorn te vrezen is. Of toorn een vader niet, als hij zijn zoon nieuwe klederen aangedaan heeft, om met hem op een plaats te verschijnen, waar het alles vorstelijk toegaat, en deze zoon zich weer in zijn oude kleren gestoken en de nieuwe verscheurd heeft? Of toorn niet de heer in gerechtigheid, wanneer zijn knecht de voorschriften niet opvolgt, waardoor alleen zijn nering kan bestaan, of in zijn bedrijf het werk gelukken kan? Mag een goed en wijs koning zijn goede en wijze wetten laten schenden zonder te toornen? Ach, die dodende slaphed, waarbij men zich met een evangelie weet te troosten, en nochtans de bestraffing in zich draagt,

dat men een zonde in de hand en op het bezwaarde geweten houdt, en dat men niet liever zichzelf, met alles wat men aan het zichtbare heeft, er aan geeft.

Bestaat dan werkelijk de wet der Tien geboden voor Christenen niet meer? Is zij er alleen voor Joden, dat men het niet meer verstaat, om in ootmoed voor Gods aangezicht te wandelen, te wandelen in vrees en beven voor Zijn heiligheid; dat men het niet meer verstaat, waarom en uit welke oorzaak er geen toorn over ons komt, en dat nochtans de toorn er is en lichtelijk kan ontbranden? (Joh. 3: 36; Hebr. 3: 12 15; 4:11). Ik zeg het u: onder de toorn Gods gaan wij dagelijks daarheen, want wij wekken Zijn rechtvaardig misnoegen onophoudelijk op door onze wijze van doen, waardoor wij de ordening der dingen, zoals God die in Zijn Christus vastgesteld heeft, altijd verdenken, altijd tegenstreven en er nimmer aan gedachtig blijven. Wij wekken Zijn rechtvaardige toorn op, omdat wij onophoudelijk niet Hem en de naaste liefhebben, maar aan het geliefde IK vasthouden.

Als men weet, dat God gezegd heeft: "Zijt heilig, want Ik ben heilig", en "vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al wat geschreven staat in het boek der wet, om dat te doen" (om dat te hebben gedaan), dan denke men toch niet bij het bewustzijn van onheiligheid, bij het bewustzijn dat men in geen enkel woord, laat staan in al de woorden der Wet blijft, dat God het zo nauw niet neemt, omdat wij het zo nauw niet nemen, en wij ons zo spoedig vleien met een zeker soort geloof. O, juist dat diepe gevoel van zondigheid was het, dat Paulus zo had doordrongen; dat diepe bewustzijn: nee, Gods wet is te heilig, die mag niet overtreden worden; daarbij dat hem steeds diep ter neerbuigende gevoel: wij kunnen bij de wet niet rechtvaardig zijn, wij overtreden haar altijd.

Dat heeft de als 't ware met dood en ondergang worstelende vraag bij hem doen rijzen, de vraag, die hij ook bij anderen waargenomen had: "Daar het volgens de wet van God niet anders kan zijn, dan dat Gods toorn op ons rust vanwege al onze overtredingen, hoe kan het dan met Gods wet bestaan, dat wij toch niet nog eenmaal onder die toorn zullen omkomen?" Het antwoord is: "*God wil naar Zijn wet niet anders, dan dat wij van deze toorn behouden worden.*"

U zult, na hetgeen ik u voorhield, geliefden, zeker wel met mij instemmen, dat, wanneer een Apostel zegt: "Wij zullen van de toorn behouden worden," deze machtige prediker van het Evangelie alsdan over de toorn Gods niet licht denkt, maar dat hij dit tot troost voor zichzelf en voor anderen schrijft. Wie dit echter tot zijn troost schrijft, die moet allereerst geloven, dat er toorn is, en wie schrijft: "Wij zullen van deze toorn behouden worden", die moet toch geloven, dat hij gedurende heel zijn leven aan deze toorn blootstaat. Immers de Apostel spreekt van *een behouden worden*. Hij zegt niet, dat de toorn weg is, dat er in het geheel geen toorn meer is. Hij zegt niet: u hoeft niets meer te vrezen, Christus heeft alle toorn weggenomen, allen toorn gestild; maar hij zegt, dat wij van de toorn zullen behouden worden; hij spreekt van de toekomst. Zijn mening is: wij verkeren allen nog in dit tijdelijke leven, er is echter een eeuwigheid ophanden, daar zal God een iegelijk vergelden naar Zijn werken. Wanneer wij echter de heiligheid van de wet in aanmerking nemen, en daarbij ontwaren, hoedanig wij toch inderdaad zijn, en hoe wij ons ten opzichte van God gedragen, dan kan het niet anders of de toorn Gods moet dagelijks op ons rusten; dan kan het ook op de dag, dat wij voor God zullen komen, naar gerechtigheid niet anders, of de toorn Gods zal ons moeten verslinden.

Deze waarheid lag diep in het hart van de Apostel, want hij heeft geen evangelie gepreekt, waarbij de mens zich kan of mag verhovaardigen. Al de dierbare woorden van genade, die hij uit Gods hart aan de Gemeente voorlegt, zijn allen woorden van troost, die hij ontvangen heeft in het diepste gevoel, hoe het met de mens zo geheel en al uit is, en hoe alles alleen van Gods ontferming afhangt. Maar juist dit diepe gevoel: - wij bederven het alle dagen, en zoals God GóD is, kan Hij niet anders dan ons in Zijn toorn verslinden, - heeft gemaakt, dat hij ook dieper naar waarheid en naar wijsheid Gods nagevorst en zo menige vondst gedaan heeft. Zo vond hij dan ook dit, dat, of het ook al ogenschijnlijk tegen de wet zijn mocht, dat wij van de rechtvaardige toorn Gods behouden worden, dit nochtans zo geschieden zal, dat het volkomen aan de wet beantwoordt.

II.

Kan het waarlijk Gods wil zijn, om ons in Zijn toorn te verslinden, of is het Zijn wil, dat wij van Zijn toorn behouden worden?

Hierop hebben wij het antwoord van Paulus in ons tekstwoord, dat het Gods wil is, *dat wij van Zijn toorn behouden worden*. En dit antwoord vond hij in de wet zelf.

De wet kan niet zo onvoorwaardelijk onze verdoeming willen; zij vordert deze verdoeming slechts in zoverre, als datgene niet vervuld wordt, wat de wet naar haar innigst wezen recht heeft om te eisen.

Goed beschouwd bestaat de wet uit een reeks van beloften; volgens het Hebreeuws staat er niet: *gij moet niet, gij moet niet*, maar: *gij zult niet, gij zult niet* begeren.

Het gaat dus daarom, of in waarheid deze beloften, naar welke wij echtbrekers de echt niet breken, wij dieven niet stelen, wij doodslagers niet doodslaan, wij haters Gods en des naasten God en onze naaste liefhebben, bij ons heerschappij hebben.

Een Wet, die uit zulke beloften samengesteld is, kan het niet anders dan goed met ons menen, dat wij namelijk in zulke beloften zullen gelukkig zijn.

Bijgevolg is het de wet slechts om onze vrede en om ons geluk te doen; zij kan derhalve niet willen, dat wij in de toorn vergaan.

Onze verkeerdheid en verdraaidheid bij de Wet, dat wij de vervulling in onszelf zoeken, dat wij tegenover de wet vol hoogmoed zijn, dat wij de zonden aan de wet toeschrijven, dat wij het niet willen verstaan en het nooit indachtig zijn, welk een verhouding wij tegenover God hebben ingenomen, in welke stand wij tegenover Hem staan, dat wij niet in ootmoed voor Zijn aangezicht wandelen, het niet erkennen, dat wij met onze gezindheid en ons streven er altijd op uit zijn, onze zaligheid in eigen handen te houden en onder eigen ogen te hebben, dat maakt, dat de wet ons haar vloek oplegt, en dat wij gedurig onder de toorn leven.

Onze verkeerdheid en verdraaidheid, dat wij onze dood en onze algehele onbekwaamheid niet erkennen, die maken het, dat waar wij een wet met zulken beloften horen, wij bij die wet ook het leven zoeken (Gal. 3:21; Rom. 7:9; 4:15). Daarom gaan wij steeds onder de toorn daarheen.

Desondanks heeft de wet tot haar doel, dat wij van haar vloek en van de toorn Gods ontslagen en verlost worden. (Gal 4: 4)

Dezelfde Jehovah, Die in donder en bliksem en wolken tot Mozes sprak, zei temidden van de wetgeving: het is goed, het behaagt Mij, dat het volk gezegd heeft: wij kunnen die stem niet verdragen; een profeet als u, zal de Heere God hun verwekken. (Deut. 18: 17 vv.)

Van Sināi af heette het: "Zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone; naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even also zult gijlieden dat maken." (Ex. 25: 8, 9.)

Van Sināi af heette het: Maakt een ark, maakt een verzoendeksel er bovenop, maakt een tafel der toonbroden en een kandelaar, maakt een tabernakel, een woning van tien gordijnen, maakt een altaar met hoornen aan zijn vier hoeken. (Ex. 25, 26 en 27.)

Van Sināi af heette het: Maakt Mij een hogepriester en diens ambtsklederen, de borstlap en de efod, al de heilige klederen, de zalfolie en het reukwerk. (Ex. 28.)

Van Sināi af heette het: "HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. (Ex. 29:44 vv.; 34: 6; Lev. 27: 34.)

Van Sināi af werd in de Tien woorden vijfmaal herhaald: "Ik ben de Heere uw God."

Een wet, die streng op de vervulling van elk van haar woorden blijft staan, moet noodzakelijk die met haar toorn treffen, bij wie de vervulling van deze woorden niet wordt gevonden; maar juist diezelfde Wet, die zoveel troostrijks gebiedt, kan eigenlijk niets anders bedoelen, dan dat wij van deze toorn behouden worden.

Omdat echter de wet de volkomen uitdrukking van de wille Gods is, zo erkennen wij in de samenstelling en de bewoording van alle haar geboden, dat deze wille Gods, dat wij van Zijn toorn behouden worden, ons overal daarin tegenblinkt. Dit werd de apostel tot klaarheid, en moet ook in ons tot klaarheid worden. Aangezien wij echter vanwege onze gezindheid en onze gedragingen niet anders dan de toorn Gods te verwachten hebben, en wij die toorn ook dag bij dag over ons verwekken en op ons laden, zo gaat het daarom, hoe wij van de toorn behouden worden, zo dat dit overeenkomstig de wet is.

III.

God heeft naar Zijn wet Éne verordend, Christus (d.i. een Gezalfde), opdat wij door Hem van de toorn zouden behouden worden.

Van Sinaï af gaf God Zijn Tien woorden in even zoveel beloften, en gaf ons de vorm van een verbond, waarnaar Hij ons genadig wil zijn. (Ex. 24:8; 34:27.) Hij wilde Zelf in ons wrochten, wat Hij in Zijn verbondswaarden beloofd had. Want de verbondswaarden, zij waren een getuigenis tegen ons, dat wij geen van dezelve vervulden; een getuigenis waren zij ook voor ons, dat zij nochtans in vervulling zouden komen. Van Sinaï af gebod Hij in Zijn wetgeving de ark te maken, waarin deze getuigenis liggen zou. Van Sinaï af gebod Hij het verzoendeksel te maken, alsook de herinnering aan Zijn rust. (Neh. 9: 13 vv.; Hebr. 4:2 vv.) Verlegen, verbrijzeld en bekommerd als de ziel is bij het diepste gevoel van de verlorenheid, moet het haar daarom gaan, uit het Woord zelf het te vinden, er een woord uit te hebben, dat zij niet zal omkomen onder de last van Gods toorn. Het moet de ziel daarom gaan, een woord te hebben, een verordening Gods, waarop zij zich, als overeenkomstig de Wet, verlaten kan, dat zij eenmaal van de toorn, die zij met haar overtredingen verdiend heeft, behouden worde. En dit woord, deze verordening heeft de Apostel gevonden in dezelfde bevelen, die God door Mozes aan Israëel bekend maakte.

Was toch immers alles naar een beeld gemaakt, dat de Heere aan Mozes op de berg getoond heeft; en zo gelden de bevelen dan in waarheid niet de schaduwen, maar het beeld zelf. (Hebr. 8: 5; 10: 1; Col. 2: 17.). Zo moest in de nood van zijn ziel de vraag bij de Apostel opkomen: wat stelde dan dit beeld voor? ... Toen ging de hemel voor hem open, en hij verstond waarom het aangezicht van Mozes zo glinsterde: hij zag de heerlijkheid van Jezus. 2 Kor. 3. Hij zag, dat dit beeld niet anders was dan het beeld van de Gezalfde; Christus zag hij in de ark der getuigenis, in het verzoendeksel, in de gehele tabernakel; Christus zag hij in de hogepriester, in het altaar, in de heilige klederen, in de zalfolie, in de wolk, die de tabernakel vulde. In de ganse verordening van deze tabernakel zag hij Christus, en hij kon begrijpen, waarom de engelen de gehele Wet, in al haar bijzonderheden, stuk voor stuk aan Mozes voorgelegd hadden. Hij zag het in, waarom de tabernakel en alles wat daarin was, met al Zijn gereedschappen, met zalfolie gezalfd en alzo geheiligd werd. Hij zag het in, waarom ook Aäron, de hogepriester, met zijn zonen geheiligd werden met deze zalfolie. Dat was alles voor hem: Jezus, de *Gezalfde*.

Nee, zo moest de gevolgtrekking bij hem wezen: al hebben wij ook volgens de wet niets dan toorn te verwachten, daar wij in onszelf door onze overtredingen God tergen en noodzaken Zijn toorn op ons te leggen, omdat wij toch verschuldigd zijn "om te blijven in al hetgeen er geschreven is in het Boek der Wet om dat te doen," om dat gedaan te hebben, - *zo zullen wij nochtans van deze toorn behouden worden*. Zo heeft God het Zelf naar Zijn wet verordend. Want bevolen heeft Hij in Zijn wet een tabernakel, een verzoendeksel te maken, een hogepriester te bestellen en alles met zalfolie Hem te heiligen. Dit had Hij niet gedaan, als Hij niet daardoor in al deze dingen de Weg en het Middel had willen aanwijzen, waardoor wij Zijn toorn ontgaan. Dat is de Gezalfde, Welken de vader Zich geheiligd en in de wereld gezonden heeft. (Joh. 10: 36.)

Het is dus naar Gods Wet, dat wij dit goede toevorst hebben kunnen, dat ons de toorn Gods niet verslinden zal. Want het einde der wet is Christus en niet wij. En omdat Christus het einde der wet is, dan is er geen keuze dan tussen deze beide: óf deze toorn Gods te loochenen en in eigen krachtsinspanning de waan te voeden, dat wij rijk zijn en verrijkt (Openb. 3: 17), - óf, bij de erkenning dat wij ellendige mensen zijn, dat wij de wet niet vervullen en daarom aan de toorn Gods onderworpen zijn, Dien te erkennen,

door Wie wij van de toorn behouden worden, en Wie God juist daartoe, naar dezelfde Wet, verordineerd heeft.

Dat heeft ook *Zippora* verstaan, toen de Heere Mozes doden wilde, en zij Gersom besneed (Ex. 4:25).

Zo heeft ook *Mozes* het verstaan, toen hij, terwijl in de toorn des Heeren de plaag onder het murmurerende volk had aangevangen, aan Aäron het bevel gaf, dat hij het wierookvat zou nemen, er vuur in zou doen en reukwerk daarop leggen, en dan haastelijk tot de gemeente zou gaan, om die te verzoenen, zodat Aäron tussen de doden en de levenden stond. (Num. 16: 41-48.)

Ook heeft *Job* het zo verstaan, die, als de dagen der maaltijden van zijn zonen omgegaan waren, dan heenzond en hen heiligde, des morgens vroeg opstond en brandofferden offerde naar hun aller getal. Want, zo staat er, *Job* zeide: "Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hem hart gezegend. Alzo deed *Job* al die dagen." (Job. 1: 5.)

Ook koning *Josia*, zoals voor hem *Hiskia*, verstond het. Want toen het Wetboek gevonden werd en hij de woorden der wet hoorde, zo scheurde hij zijn klederen en hij verootmoedigde zich, maakte een verbond met de Heere, hield de Heere Pascha en slachtte het Pascha. (2 Kon. 22: 11; 23: 21.)

Was dat niet het erkennen van Hem, door Wien wij van de toorn behouden worden? Of op welke wijze worden wij door Christus behouden van de toorn? Is het niet, omdat Hij de Eerstgeborene is uit de doden? (1 Thess. 1:10; Rom. 4:25).

Duiden de woorden der wet ons niet aan als dezulken, die andere goden voor Gods aangezicht hebben, die zich beelden vormen van de zaligheid, maar het is niet de zaligheid Gods, het is niet een afhangen van de Heilige Geest! Wijzen de woorden der wet ons niet aan als dezulken, die gedurig een andere naam heiligen, dan de Naam Gods; als dezulken, die niet in Zijn rust blijven, die niet aan de verordeningen gehoorzaam zijn, die Hij ingesteld heeft? Bestempelen ons de woorden der wet niet met de naam van moordenaars, echtbrekers, dieven, valse getuigen en van mensen, die ontevreden zijn met datgene wat God aan ons, aan een iegelijk als het Zijne, gegeven heeft? Kunnen wij daarbij iets anders dan de toorn Gods verwachten? En als nu dezelfde woorden desniettemin evenveel beloften zijn, is het dan niet openbaar, dat, - indien niet Christus door Zijn opstanding uit de doden deze beloften in ons, voor zover wij in Hem gevonden zijn, vervuld had, - wij ons gehele leven door aan niets anders dan aan toorn te denken hebben? En is het anderzijds niet ook naar deze woorden openbaar, dat, omdat Christus uit de doden opgestaan is en Hij de beloften in ons gewrocht heeft in Zichzelf (Ef. 5: 27; Titus 2: 1 4.), het overeenkomstig de wet *alleen* door Hem is, dat wij van de toorn Gods behouden zullen worden?

En er is daartoe voldoende grond, want:

IV.

Wij zijn gerechtvaardigd geworden in Zijn bloed.

Want ook dit, dat wij gerechtvaardigd zijn geworden in Zijn bloed, is overeenkomstig de Wet. Toen naar Gods bevel de gehele tent der samenkomst gereed en opgericht was, liet God aan Mozes horen wat nu in die tent moest gedaan worden. En nadat de wolk de tabernakel vervuld had, - nadat alzo de openbaring van de Christus, Die in het vlees komen zou, gegeven was, - sprak God tot Mozes, die vanwege de wolk niet in de tent had kunnen blijven (Ex. 40: 34 en 35), voor de deur hiervan. (Lev. 1: 1.) En wat sprak Hij dan toen? Hij sprak van niets dan van zonden en wederom van zonden, en van niets dan van bloed en wederom van *bloed*, van niets dan van *vergeving* van zonden en wederom van vergiving van zonden, van niets dan van onreinheid en reiniging en wederom van onreinheid en van reiniging en heiliging door dit bloed.

En waarom door bloed? Zo wilde de wet het, zo wilde de Geest der heiliging het. Zo is het naar het wezen Gods, zo naar eeuwige gerechtigheid.

"In het bloed is de ziel", lezen wij in de Wet; en wederom: "de ziel des mensen is zijn bloed." (Lev. 17:11 en 14.) En nu onze ziel, ons binnenste, hoe ziet het er voor God uit? Is het niet geheel van God af? Dood is het, geheel dood, zoals God gezegd heeft: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." (Gen. 2:

17.) Is echter het *lieve ik* geheel dood, zoals een lijk dood is, is het zonder werkzaamheid, zonder beweging en gevoel? Of is het niet veeleer zo er mee gesteld, dat het slechts doet wat tegen God in is en voor Hem een gruwel, dat het zich enkel roert en beweegt, om God te wederstreven en Hem tegen te spreken, dat het slechts daarvoor gevoel heeft, om het gehele Wezen Gods, Zijn waarheid, heiligheid en gerechtigheid te loochenen? Zijn wij niet in de meest eigenlijke zin van het woord moordenaars van God geworden? Is het gedichtsel der gedachten en overleggingen onzes harten wel iets anders dan God moorden, Hem van de troon stoten? Ligt niet op de bodem des harten de gedachte: *er is geen God?*

Mogen wij naar de eeuwige wet van gerechtigheid maar zo voortleven? Of zal niet veelmeer, opdat God Góð blijve, ons binnenste *ik* ter aarde moeten uitgestort worden, zodat daarvan niets meer in ons overblijve? "Wie mensenbloed vergiet, diens bloed zal door de mens vergoten worden", zo staat geschreven (Gen. 9: 6). En wat zal dan met hem gebeuren, die zijn God heeft vermoord? Zal diens bloed in hem blijven? Zal zo'n schepsel zijn binnenste *ik* behouden, en God Zijn hemel verlaten, Zich in de afgrond laten werpen, en de mens zich op Gods troon zetten?

Of zal God de ziel des mensen vernietigen, de geest vernietigen, die van Hem uitgegaan is? Of waar moet het heen met zo'n onreine ziel, die zich met Gods bloed heeft bezoedeld? God heeft raad en weg geweten, om de ziel van de mensen niet te vernietigen, maar de onreinheid van de mens geheel van hem weg te nemen en hem zo te formeren, dat hij een meesterstuk van Zijn genade is.

Zo staat er geschreven: "*Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden*" (1 Joh. 1: 7), en in onze tekstwoorden heet het: "Wij zijn gerechtvaardigd geworden in Zijn bloed." De Zoon heeft Zijn eigen *Ik* er aan gegeven; Hij heeft niets willen weten noch van goed, noch van kwaad. Hij heeft alleen daarnaar gevraagd, wat des Vaders woord en wil was; daarbij alleen is Hij gebleven; Zijn leven heeft Hij overgegeven, opdat het leven uit God voor ons er zijn zou in Hem; Zijn ziel, Zijn bloed heeft Hij ter aarde uitgegaten voor ons (Jes. 53:12), opdat wij, die met ons *ik* God in de weg staan, nu uit de weg zouden genomen zijn. Onze straf, dat is onze dood, het onreinste wat er in Gods ogen is, heeft Hij op Zich genomen, en is voor ons in de dood gegaan (Hebr. 2: 9), opdat Hij ons leven zijn zou. Zo zijn wij dan met onze onreinheid weggenomen uit de weg, waarop wij tegen God zijn. En is Hij de Weg, door Welke wij tot God komen, en waardoor het eeuwig voornemen van Zijn genade bevestigd wordt. Zo zijn wij met onze leugen, waarin wij God niet willen houden en erkennen voor Dien, Die Hij is, uit het midden weggedaan, en Hij, Christus, is de Waarheid, Die voor ons in de waarheid is staande gebleven, opdat wij geheiligd zouden zijn in waarheid. Ja, in Zijn bloed zijn wij afgewassen en geheiligd, zijn wij gerechtvaardigd, dat is, aan de wet gelijkvormig geworden. Want niet ons bloed heeft de wet gewild, maar het bloed der bokken en kalveren, dat zag op het bloed van Gods Zoon, want daarop doelde de Wet. Wie met dat bloed besprengd was, die was rein, die ging gerechtvaardigd naar zijn huis, tegen die was de wet niet. (1 Kor. 6:11; Hebr. 9:14, 21, 22; 1 Petrus 1: 2.)

Dat daarom de rechtvaardiging in het bloed "naar de Wet" is, en dat hij, die zó gerechtvaardigd was, in een toestand van overeenstemming met de wet was gekomen, zal na de gemaakte opmerkingen u wel duidelijk geworden zijn.

Intussen zal het menigeen nog niet zo duidelijk zijn, *waarom juist bloed daartoe noodzakelijk was.*

Ik zal het u door een beeld uit het dagelijks leven trachten duidelijk te maken. Als wij een werk te verrichten hebben, wat noodzakelijk gereed moet zijn, en er staat ons iemand in de weg, die ons bij dit werk hinderlijk is, dan hebben wij geen rust, voordat die persoon uit de weg is.

Omdat wij nu God op gelijke wijze in de weg staan, altijd Zijn raad verhinderen, altijd Zijn woorden tegenspreken, ons onophoudelijk tegen Zijn doen verzetten, zo moesten wij, opdat Hij nochtans die raad volvoere, voor Hem uit de weg. Hij wilde ons echter niet vernietigen, maar in onze plaats en voor ons Zijn eigen Zoon uit de weg doen. Bij God is echter niemand uit de weg, tenzij deze zijn leven eraan gegeven heeft. En het leven wordt er niet aan gegeven, wordt niet in waarheid uitgegaten, tenzij dat het bloed uitgegaten wordt. Wordt dit echter voor God uitgegaten, dan is daar in plechtigheid voor hemel en aarde verklaard: "*De mens is weg, en God is God gebleven!*"

Dit kon op tweeërlei wijze geschieden: óf, dat ons bloed ter aarde werd uitgegoten; dan waren wij echter verloren, want dan waren wij in onze dood gebleven, en zouden geen gerechtigheid des levens hebben, daarbij zouden wij alleen boeten voor eigen zonden; óf wel, de Zone Gods, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, moest Zijn bloed voor ons laten uitgieten, moest Zich voor ons uit de weg laten ruimen, opdat God Hem daarna uit de doden opwekte, en wij met Zijn onschuld en heiligheid bedekt zijn zouden, met de onschuld en heiligheid van Hem, Die gans geen zonde gekend heeft.

En nu nog iets. Om onszelf te handhaven, hebben wij God niet geloofd; en om onszelf staande te houden, geloven wij uit onszelf God nooit; en in onze eigengerechtigheid kunnen wij het niet aannemen, dat wij God in de weg staan, terwijl wij altijd bij het doen van Zijn geboden vragen: wat hebben wij er van, *en wij willen niets doen, als wij niet van tevoren kunnen berekenen, wat wij er door verkrijgen zullen.*

Naar Gods gerechtigheid is echter zo'n Gode-geloven vereiste, waarbij iemand God tot in de dood toe gehoorzaam is, in welke dood hij toch niet kan zien wat hij er van heeft, maar hij moet het geloven, voordat hij sterft. Nu heeft Christus Gode geloofd, dat Hij juist dan Gods raad tot onze zaligheid uitvoeren zou, als Hij in de woorden des Vaders bleef, die het zwaarste lijden en de dood aan het kruis van Hem voorzegen. (Joh. 12:27. Matth. 26:42 en 54.) Zo is het dan door het geloof van Jezus Christus, toen Hij Zijn bloed ter aarde heeft laten uitgieten, dat God weder tot Zijn recht gekomen is en wij rechtvaardig geworden zijn, rechtvaardig geworden in Zijn bloed. (Vergelijk Rom. 5:19 met Fil. 2:8. Hebr. 12:2.)

Wij zijn nu, dat is heden, gerechtvaardigd geworden in Zijn bloed, zoals de Apostel zegt; want overal, waar deze prediking komt en geloofd wordt, daar is het voor een iegelijk die gelooft de waarheid, dat hij gerechtvaardigd is. De Apostel verstaat bovendien onder het "nu" de tegenwoordige tijd in tegenstelling met de vroegere bedeling, waarin men alleen het bloed der bokken en kalveren zag; wat deze bokken en kalveren voorbeeldden en betekenden, dat is (zo bedoelt hij) nú geheel vervuld.

In dit ons rechtvaardig-zijn in Zijn bloed ligt voor ons voldoende grond, dat wij van de toorn behouden worden; want wanneer onze Heere Jezus Christus ons zo genadig geweest is, dat Hij Zijn bloed voor ons vergoten heeft, opdat wij daarin met de wet in overeenstemming zouden zijn, zodat de wet niets tegen ons heeft, hoeveel te meer zal Hij, als de uit de doden opgewekte en ter Rechterhand des Vaders verhoogde Verlosser en Zaligmaker er voor zorgen, dat Hij ons zo onder de koninklijke heerschappij van Zijn genade bewaart, dat, als wij eenmaal voor God verschijnen zullen, geen toorn ons verschrikken en verteren zal. Maar dat wij als gezegenden van Zijn Vader om Zijntentwil, omdat de Vader in de arbeid van Zijn ziel een welgevallen heeft, met Hem alles beërven (Rom. 8:34; 1 Kor. 1:8; Hebr. 9:28). Want Hij, Die ons van de toekomenden toorn heeft verlost en ook zal bewaren: Zijn Naam is Jezus. Het Lam zij lof en heerlijkheid!

Wat ik in deze ure u heb voorgehouden, heb ik daarom u voorgehouden, opdat een iegelijk het wete en bekenne, dat, waar liefde tot gerechtigheid is, deze liefde zich daarin openbaart, dat zij van het diepst gevoel doordrongen is, dat het er met Gods wet nauw op aankomt. En dat te meer, naarmate een mens innerlijk die waarheid verstaat, dat *in de Éne, dat is in Christus, alles in orde is.* Daarom is ook de erkenning van de genade van de Heere Jezus Christus en van de liefde Gods alleen daar in waarheid, waar men van zichzelf bekent: "Heere, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen." (Luk. 7:6). Hij, die zich bewust is van zijn verlorenheid, die Zijn zonde kent en niet verzwijgt, zal God dienen met vrees en beven en toch ook met blijmoedigheid, omdat hij weet, om Wiens wil hem, hoewel hij de toorn verdiend heeft, het "welkom" hierboven wacht. *De Heere Jezus Christus Zelf geve het u te verstaan en te bewaren!*
AMEN.

Gehouden te Elberfeld 26 Juli 's voormiddags.